

SISTEMUL DE MONITORIZARE EFICIENTĂ AL INSERTIEI ABSOLVENȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR PE PIAȚA MUNCII

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Temeiuri juridice

La nivel European

- În conformitate cu prevederile din **Recomandarea Nr. 249 a CE** „*Statele membre se vor angaja să asigure elaborarea de inițiative cu privire la monitorizarea parcursului profesional al absolvenților, care să respecte articolul 8 din [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene](#), care prevede că orice persoană are dreptul la protecția datelor cu caracter personal care o privesc, că asemenea date trebuie tratate în mod corect, în scopurile precizate și pe baza consimțământului persoanei interesate sau în temeiul unui alt motiv legitim prevăzut de lege și că orice persoană are dreptul de acces la datele colectate care o privesc, precum și dreptul de a obține rectificarea acestora*”.
- În același context se arăta că: „Măsurile vor fi puse în practică în conformitate cu dreptul Uniunii în domeniul protecției datelor cu caracter personal, în special cu [Directiva 95/46/CE](#), care urmează a fi înlocuită la 25 mai 2018 cu [Regulamentul \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date (Regulamentul general privind protecția datelor)”.

Temeiuri juridice ... recomandari ...

Recomandarea CE Nr.249

- În acord cu specificațiile tehnice și cu recomandările de implementare ale Recomandării CE Nr.249, sistemele proiectate la nivel național trebuie „să îmbunătățească **disponibilitatea și calitatea datelor cu privire la activitățile absolvenților** și, după caz, ale persoanelor care părăsesc învățământul superior și învățământul profesional și tehnic fără a absolvi, inclusiv prin instituirea, **până în 2020, a unor sisteme de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților** care să includă:
- *„colectarea de date administrative relevante din bazele de date din domeniul educației, din domeniul fiscal și din cel al securității sociale;*
- *elaborarea de anchete longitudinale cu privire la absolvenți,* la nivelul sistemului de învățământ, ca semn de recunoaștere a importanței datelor calitative referitoare la tranziția lor către piața muncii sau către o educație și o formare suplimentare și la parcursul profesional ulterior și
- posibilitatea ca autoritățile publice *să asocieze, pe o bază anonimizată, date din diferite surse, în vederea creării unei imagini complexe a rezultatelor absolvenților.”*

Temeiuri juridice ... recomandari ...

Recomandarea CE Nr.249

Putem deduce din această recomandare, care trasează câteva elemente de tip proiectiv:

- ideea unei structuri foarte complexe, cu o imagine coerentă bazată pe o **„arhitectură de tip multi-stakeholder”**, cu **interconectarea datelor provenite de la diferiți furnizori** (inclusiv „datele administrative” despre care aminteam în primul capitol - domeniul fiscal, al securității sociale etc), dar și **anchete longitudinale pilotate structurat la nivel național**, cu o dezirabilă construcție, în tempoul secund al procesului de implementare, a unei platforme care să integreze formule de tip “big-data” (cu respectarea tuturor standardelor de confidențialitate impuse de cadrul deontologic existent).
- **Recomandarea Consiliului privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților, 30.05.2017 COM 2017 249FINAL – 0100 NLE**

Temeiuri juridice

La nivel național

- Legea nr. 1/2011 a **Educației naționale**
- Legea nr. 335/2013 privind **efectuarea stagiului de către absolvenții de învățământ superior**, pe o perioadă de șase luni de la debutul lor în profesie
- Metodologia-cadru privind organizarea și funcționarea **Centrelor de consiliere și orientare în carieră** în sistemul de învățământ superior din România din 19.11.2014
- **ARACIS - Metodologia de evaluare externă**, standardele, standardele de referință și lista indicatorilor de performanță (aprobate prin HG 1418/2006)

Funcțiile principale ale sistemului

Acestea, în raport și cu finalitățile predefinite, dar și prin conexiune cu misiunea publică asumată, pot să fie următoarele (am utilizat ca sursă de replicare și de extrapolare pentru aceste valori, un set similar predefinit în cadrul Registrului Educațional Integrat, manageriat la nivelul UEFISCDI):

- **Funcția de suport și asistare** a Ministerului Educației în procesele de decizie pe domeniul politicilor angajabilității și asigurării calității învățământului superior;
- **Funcția de informare / acces la informație** pentru absolvenți / beneficiari de educație, angajatori, universități și pentru alte instituții educaționale interesate de educație și formare continuă;
- **Funcția de fundamentare a politicilor din domeniul angajabilității**, prin furnizarea evidențelor necesare creșterii calității învățământului superior și a inserției absolvenților pe piața forței de muncă;
- **Funcția de interconectare** a datelor și analizelor furnizate de o multitudine de stakeholderi sau instituții cu preocupări în domeniul angajabilității;
- **Funcția de monitorizare** a diferitelor rapoarte, statistici, date provenite de la instituțiile de învățământ superior dar și de la alți stakeholderi pe domeniul angajabilității;

Funcțiile principale ale sistemului

- **Funcția de corelare a ofertei instituțiilor de învățământ superior cu absorbția de pe piața forței de muncă** realizată prin utilizarea datelor prelucrate din rapoartele generate, în scopul ameliorării inserției absolvenților de învățământ superior pe piața forței de muncă;
- **Funcția de asigurare a transparenței** informațiilor rapoartelor pentru absolvenți, universități, angajatori și stakeholderi și de mobilizare a informației pe domeniul angajabilității (cu deschidere către utilizatori multipli pe nivel de acces);
- **Funcția de coordonare și compatibilizare a proceselor de colectare și actualizare** a datelor referitoare la angajabilitate, în raport cu diferenții furnizori de date și cu criteriile operante;
- **Funcția de cercetare și investigare** prin stocarea datelor și generarea de rapoarte, comparații între cohortele de absolvenți, pe domeniul angajabilității;
- **Funcția de debirocratizare** prin facilitarea proceselor de circulație electronică a informației validate între universități - furnizori de date dar și beneficiari;
- **Funcția de training / „educare” a furnizorilor și utilizatorilor**, în acord cu nivelurile de acces definite de către administratorul sistemului, în vederea participării la un sistem integrat și eficient de gestiune a angajabilității.

Valorile centrale ale sistemului

În concordanță cu aceste funcții, sistemul de monitorizarea a inserției absolvenților pe piața forței de muncă, va fi garantul unor **valori** pe care le va respecta (am utilizat ca sursă de replicare și de extrapolare pentru aceste valori, un set similar predefinit în cadrul Registrului Educațional Integrat, manageriat la nivelul UEFISCDI - REI – UEFISCDI / <https://rei.gov.ro>) :

- **Confidențialitate și încredere**
 - asigură confidențialitatea prelucrării datelor, protejează actorul individual / absolventul și asigură caracterul privat al înregistrărilor și prelucrărilor (în acord cu respectarea legislației specific);
- **Fidelitate și validitate pentru toate produsele oferite / rapoarte generate;**
- **Funcționalitatea și eficiența sistemelor administrative din domeniul angajabilității și asigurării calității:**
 - reduce complicațiile provocate de birocratizare și de utilizarea unidirecțională a informațiilor cu caracter public;
 - susține procesele de dezvoltare a politicilor publice în domeniul monitorizării angajabilității;
 - asigură o abordare centrată pe evidențe în procesele de analiză a politicilor publice din segmentul inserției absolvenților pe piața forței de muncă;

Valorile centrale ale sistemului

- **Transparență:**

- asigură un proces deschis de acces la date și informații din zona educației asigurând o comunicare deschisă și multidirecțională cu toți actorii interesați;
- generează o serie de rapoarte predefinite, standard referitoare la repere din domeniul angajabilității și asigurării calității învățământului superior;

- **Interconectare / interoperabilitate:**

- asigură un spațiu interconectat și funcțional, prin evitarea utilizării unidirecționale a informațiilor publice referitoare la actorii din domeniul educației și promovarea unei dimensiuni inter-operabile între mai multe baze de date și sisteme informatice complexe de interes public;
- interoperabilitatea bazelor de date existente sau a celor care se află în diverse stadii, „trebuie definită separat cu fiecare stakeholder implicat, pe baza unor protocoale agreeate, care vor determina caracteristicile tehnice și funcționale de care e nevoie, fluxurile informaționale reciproce, nivelurile de acces”.

- **Cercetare socială:**

- creează o largă platformă publică pentru o cercetare de sistem de magnitudine în spațiul programelor, proceselor și a fenomenelor educaționale din domeniul inserției profesionale absolvenților de învățământ superior

Temeiuri juridice ... recomandari ...

Recomandarea CE Nr.249

Putem deduce din această recomandare, care trasează câteva elemente de tip proiectiv:

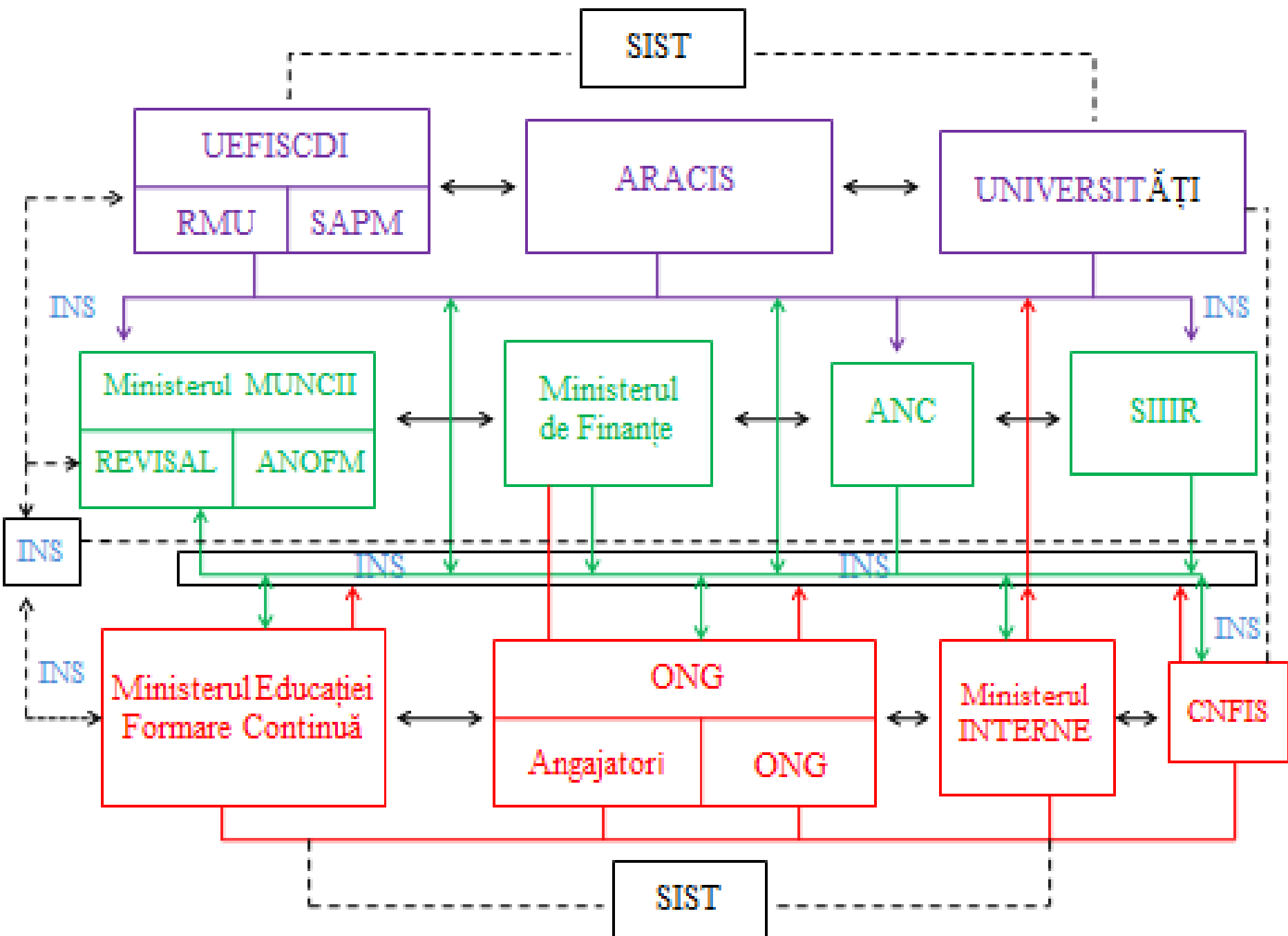
- ideea unei structuri foarte complexe, cu o imagine coerentă bazată pe o „**arhitectură de tip multi-stakeholder**”, cu **interconectarea datelor provenite de la diferiți furnizori** (inclusiv „datele administrative” despre care aminteam în primul capitol - domeniul fiscal, al securității sociale etc), dar și **anchete longitudinale pilotate structurat la nivel național**, cu o dezirabilă construcție, în tempoul secund al procesului de implementare, a unei platforme care să integreze formule de tip ”big-data” (cu respectarea tuturor standardelor de confidențialitate impuse de cadrul deontologic existent).
- **Recomandarea Consiliului privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților, 30.05.2017 COM 2017 249FINAL – 0100 NLE**

Perspectiva de abordare – arhitectura de tip ”multi-stakeholderi”

- Ca și în cazul altor sisteme similare de monitorizare a proceselor sociale dinamice și pentru a obține valori cât mai ridicate ale fidelității și validității datelor colectate și prelucrate la nivel național, am optat și în acest caz (a se vedea și **REI, Registrul Educațional Integrat**) pentru o arhitectură de tip ”multi-stakeholder”, în care ***conceptul de stakeholder ilustrează deopotrivă furnizorul de date dar și o instituție / structură instituțională care poate interfera cu datele centralizate, le poate dezvolta și prelua, în scopul creșterii calității produselor / rapoartelor finale generate, cu respectarea standardelor și a valorilor impuse de normele deontologice.***

Perspectiva de abordare – arhitectura de tip ”multi-stakeholderi”

- În raport cu importanță și cu relevanța datelor pe care le furnizează și prin intermediul cărora contribuie la procesul de cunoaștere aprofundată a domeniului angajabilității, acești stakeholderi propunem să fie grupați în **furnizori principali de date și informații** (operatori direcți de date fundamentale pentru sistemul de educație și formare), **furnizori secundari de date și informații** (operatori direcți de date relevante pentru sistemul de educație și formare), **furnizori terțiari** (operatori indirecti cu date și informații dar cu o contribuție relevantă, semnificativă) și **furnizori permanenți pentru suport și consultanță** (ex. INS, o instituție cu un profil mai atipic, pentru ca de regulă lucrează cu date agregate, unde unitatea funcțională nu este neapărat individul).

Furnizori principali de date și informații

Furnizori de informații semnificative ca relevanță și impact din spațiul educațional al furnizorilor de servicii și date

Furnizori principali de date și informații

UEFISCDI

RMU – Registrul Matricol Unic

- „gestiunea datelor personale de școlarizare universitară - cu privire la studenți și traseul educațional”;
- „evidența unică centralizată la nivel național a studenților / absolvenților, centrată pe istoric și parcurs educațional – trasabilitate”;
- „date referitoare la nivel de universitate, prin utilizarea unor seturi de nomenclatoare predefinite la nivel național sau la nivel central” ;
- evidența actelor de studii / diplomelor de studii universitare emise în România;
- „informații cu privire la sistemului de admitere la nivel național (prin conformitatea cu criteriile generale de organizare și desfășurare a admiterii în toate ciclurile de studii universitare)”;

Platforma SAPM

- Apreciem valoarea instrumentului de colectare a datelor / chestionarul validat în exercițiile pilotate cu succes și cu un mare impact în activitățile specifice de până acum și propunem exploatarea funcțională a acestuia prin interconectare și interoperare în cadrul noului sistem național.

Furnizori principali de date și informații

UNIVERSITĂȚI

- datele referitoare la parcursul academic (altele decât cele facilitate prin RMU)
- datele de la Centrele de consiliere și orientare profesională
- asociațiile de Alumni ale universităților
- asociațiile studențești cu activități relevante în domeniu
- comisiile de asigurare a calității

ARACIS

- datele referitoare la Rapoartele de autoevaluare ale instituțiilor de învățământ superior din România;
- date procesate la nivelul comisiei de specialitate a angajatorilor (singura structura instituțională cu un caracter formal pe domeniul monitorizării angajabilității);
- Barometrul Calității Sistemului Universitar (studiu național realizat odată la cinci ani care prezintă tendințele sistemului de asigurare a calității și un capitol consistent referitor la angajabilitatea absolvenților.

Furnizori secundari de date și informații

Furnizori de informații și date cu o semnificație de câmp educațional secundară, cu impact parțial dar, fără a căror contribuție prin date și informații, nu s-ar putea realiza un tablou general foarte clar și relevant asupra angajabilității absolvenților instituțiilor de învățământ superior.

Furnizori secundari de date și informații

ANC – Agenția Națională pentru Calificări

Comitetele sectoriale / IMI Recunoasterea calificarilor profesionale

- evidența centralizată la nivel național a participanților la programe de formare profesională continuă : istoric și parcurs educațional postgradual – trasabilitate LLL;

RNCIS / RNCP

- date referitoare la nivelele de calificare universitară, prin utilizarea unor seturi de nomenclatoare unice;
- analiza suplimentelor la diplomă pentru toate calificările din învățământul superior în sensul indentificării competențelor generale și specifice.

Ministerul Muncii

- **REVISAL** - evidența contractelor de muncă și a statutului de angajat al subiectului (angajat cu contract pe durata determinată / nedeterminată, angajat în domeniul calificării / în domeniu conex / în alt domeniu etc.);
- **ANOFM** – date referitoare la gradul de ocupare al forței de muncă și identificarea unor zone de educație prioritară (statut de șomer prezent / trecut).

Furnizori secundari de date și informații

SIIR – Sistemul Integrat al Invățământului Preuniversitar din România

- „SIIR își propune susținerea creșterii capacității MEN de planificare și monitorizare a sistemului educațional românesc, prin furnizarea de servicii de gestiune completă a activităților sistemului educațional preuniversitar din punct de vedere: operațional, tehnic, administrativ și strategic.”
- Niveluri de interogare ale SIIR din perspectiva sistemului național subsistem Registrul Elevilor: gestionare completă date detaliate despre elevi: parcurs școlar rezultate școlare semestrial, anual, date medicale, activități școlare, extrașcolare, programe sociale, burse, acțiuni disciplinare.

Ministerul Finanțelor Publice

- ANAF – date referitoare la subiecți din perspectiva veniturilor realizate, a plății taxelor (nivel de contribuție, cazier fiscal), a contractelor de muncă.
- De menționat că în actuala sa formă, ANC / CNFPA înregistrează doar o parte a pieței de formare continuă, și anume cursurile care sunt acreditate și certificate de această instituție.

Furnizori terțiari de date și informații

Furnizori de informații cu semnificație de câmp educațional terțiară, cu impact secvențial sau limitat prin a căror contribuție cu date sporește valoarea finală a produselor livrate public pe domeniul angajabilității absolvenților de învățământ superior

Furnizori terțiari de date și informații

Ministerul Educației - Baza de date a Ministerului Educației referitoare la cursurile postuniversitare și de formare continuă

- datele referitoare la cursurile postuniversitare acreditate (număr, distribuție, tematică, participanți etc.) ;
- datele referitoare la formarea continuă a persoanelor care au participat la cursuri acreditate de către minister

CNFIS

- datele referitoare la finanțarea instituțiilor de învățământ superior și la dinamica lor financiară
- accesarea datelor prelucrate în cadrul rapoartelor publicate de către CNFIS la intervale de timp

Furnizori terțiari de date și informații

Ministerul de Interne

- poate furniza date privitoare la situația / profilul / fluxul migraționist al populației investigate și date referitoare la mediul de rezidență

Angajatori, stakeholderi, ONG cu interes în domeniul angajabilității

Asociații / Uniuni Patronale – Camerele de Comerț și Industrie

- varietatea acestei categorii de furnizori de date este foarte mare pentru că depinde de ramura economică dar și de variabile de reprezentare la nivel public.

ONG-uri cu misiune și obiect de activitate în domeniul angajabilității

- pot fi enumerate aici unele asociații de tip alumni aflate în afara universităților, unele asociații / firme care se ocupă de gestiunea resurselor umane / angajare.

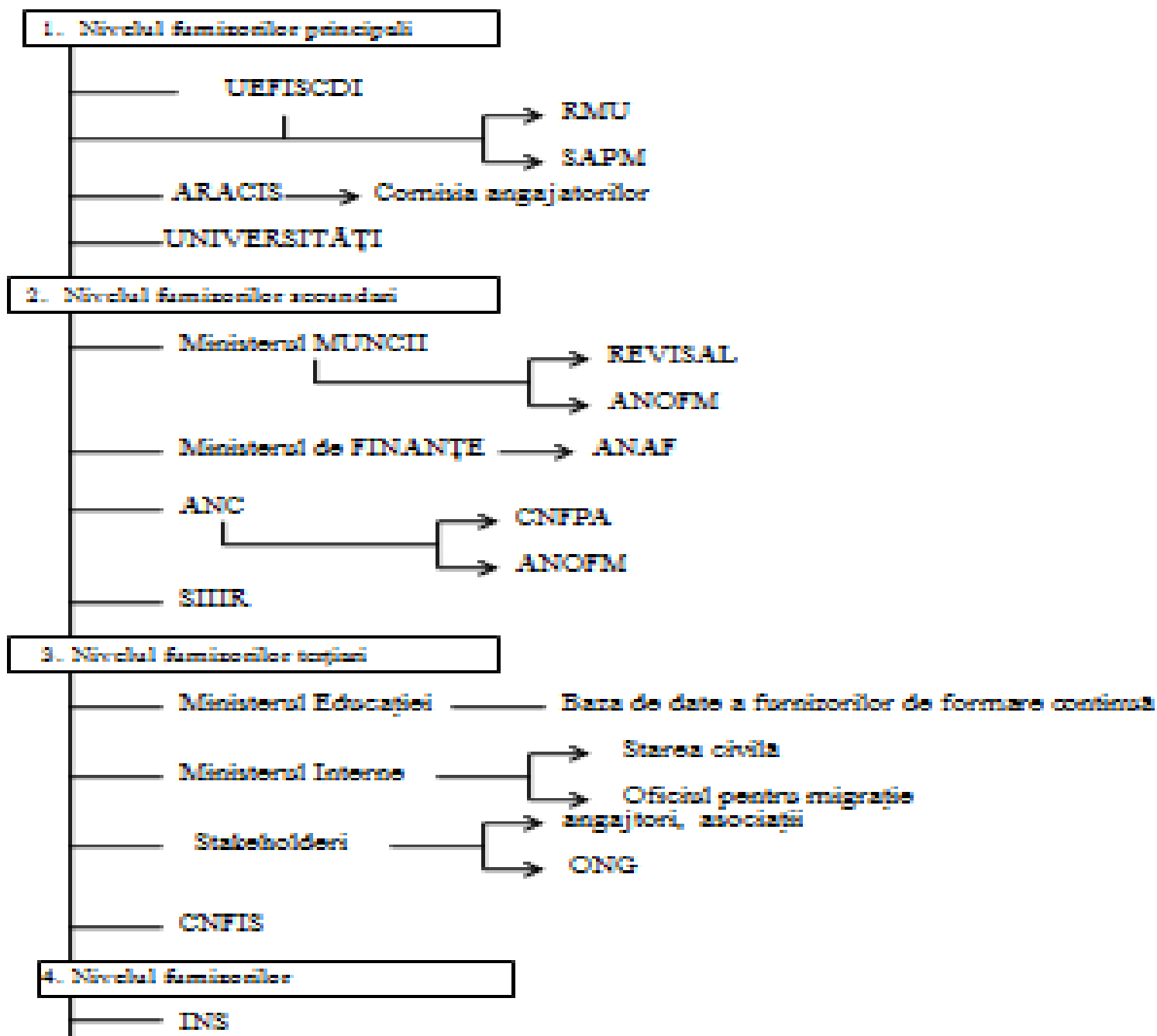
Furnizori permanenți pentru suport și consultanță

INS - Institutul Național de Statistică

- INS este un stakeholder ceva mai atipic, pentru ca de regulă lucrează cu date agregate, unde unitatea funcțională nu este neapărat individul.
- Analiza unor date statistice cu un caracter mai complex și generarea unor posibile rapoarte integrate la nivel macro-sistemic;
- Facilități de generare a unor raportări statistice cu definirea relevanței datelor în raport cu o serie de indicatori statistici utilizați în domeniul științelor socio-umane (relevanță statistică, profile de distribuție a datelor etc.);

- **NOTA** - Ca o observație generală pentru finalul acestei enumerări este de remarcat faptul că și în acest caz operează *„principiul funcționalității cu dublu sens a interogării reciproce a bazelor de date de către partenerii / actorii / furnizorii acestora, astfel încât să fie înregistrat un beneficiu reciproc.”* În măsura în care funcționalitatea sistemului se va baza numai pe anchete sociologice bazate pe chestionar, relevanța și fidelitatea datelor nu vor putea să ofere o bază temeinică pentru generalizări la nivel național și pentru raportările solicitate anual la nivel European.

SISTEMUL INTEGRAT DE MONITORIZARE A ACSESIBILITĂȚII

Niveluri de acces la datele și informațiile din sistem

- Sistemul va opera cu *o serie de niveluri de accesibilitate în funcție de autorizarea pe care o va solicita de la administratorul sistemului* (Ministerul Educației).
- Sistemul, prin platforma aplicativă, va cuprinde și *un modul de administrare a furnizorilor și a utilizatorilor* în sensul *diferențierii nivelurilor de autorizare și de acces* la informațiile specifice sistemului.
- Diseminarea și accesibilitatea informațiilor existente în sistem se va face *diferențiat în funcție de acces și de categoriile de utilizatori care au primit permisiunea de a utiliza* (în raport cu un statut acreditat de către administratorul sistemului) *pe baza unor drepturi asociate, rapoartele finale*.

Niveluri de acces la datele și informațiile din sistem

Individual / absolvenți:

- Apreciem că poate fi acordat dreptul de acces individual cu respectarea normelor privitoare la protejarea informațiilor existente în sistem și a asigurării confidențialității datelor preluate.

Instituțional / universități

- Facilități de acces la datele interconectate, cu scopul ameliorării și elaborării de politici instituționale valide pe termen mediu și lung.
- Facilități la accesarea datelor referitoare la gestiunea proceselor și a resurselor instituționale disponibilizate pentru domeniul monitorizării angajabilității.

ONG-uri / Stakeholderi cu interes în domeniul angajabilității

- Acces limitat dar cu deschidere către valorile transparenței mai ales în cazurile în care datele agregate în rapoarte nu încalcă principiile confidențialității și asigură un suport pentru exploatarea datelor / rapoartelor în relația cu societatea civilă și cu angajatorii.

Guvernamental / structuri și organisme centrale

- Facilități de acces la toate datele agregate, cu scopul cercetării și elaborării de politici publice și educaționale, în condițiile definirii entităților de cercetare care pot accesa datele și a factorilor de decizie și policy making.

Niveluri de acces la datele și informațiile din sistem

NOTA:

În funcție de dinamica proceselor de consultare publică, a nevoilor de ameliorare a politicilor publice, administratorii sistemului pot modifica drepturile și funcționalitățile asociate fiecărui rol sau grup de utilizatori, pot crea sau modifica roluri și grupuri noi de acces. *Ministerul Educației, în calitate sa de administrator al produselor finale furnizate de către sistemul național de monitorizare, poate defini dreptul de a accesa diferitele produse / rapoarte în funcție de statutul predefinit al acestora:* private (accesibile administratorului) și publice (accesibile utilizatorilor pe niveluri de acces).

Analiza funcționării sistemului / fluxurile de date actuale în domeniu

- Primul set de activități include studierea și analizarea publicurilor țintă, înțelegerea rolurilor acestora în cadrul proiectului și identificarea obiectivelor sistemului din perspectiva acestor publicuri, dar și a administratorului platformei.
- S-a realizat analiza fluxurilor actuale de date prin studii de caz și rapoarte comparative menite să asigure înglobarea celor mai bune exemple de bună practică prezentate pe domeniul educației universitare și a angajabilității.

Analiza funcționării sistemului / fluxurile de date actuale în domeniu

- S-au realizat *analize consistente pe cele 48 de universități cu privire la activitățile de monitorizare a inserției absolvenților pe piața forței de muncă*, dar și *evaluarea comparativă a sistemelor europene* utilizate pentru derularea aceluiași tipuri de activități. Pe baza rapoartelor întocmite pot fi generate primele schițe pentru designul sistemului național de monitorizare a angajabilității absolvenților.

Structurarea / designul sistemului național de monitorizare a inserției absolvenților pe piața forței de muncă

- Al doilea set de activități presupune **schițarea unei hărți a sistemului**, creionând, exhaustiv, elementele care ar trebui să fie incluse în mecanismele informatice proiectate ulterior (platformă, chestionare, etc) (aspectului vizual al sistemului)
- Construcția foarte vastă a **spațiului interactiv al furnizorilor de date**, care vor putea să ofere și un feedback consistent, dar și în urma studiilor de caz și analizelor efectuate în prima etapă, sistemul se modelează în raport cu exigențele accesibilității și a funcționalităților existente.

Structurarea / designul sistemului național de monitorizare a inserției absolvenților pe piața forței de muncă

- Cu toate acestea, apreciem că decizia finală trebuie să aparțină administratorului și beneficiarului final al datelor / rapoartelor centralizate, Ministerul Educației.
- Propunerea înaintată se bazează pe **o filosofie de tip "multi-stakeholder" pentru construcția sistemului național și nu doar pe construcția, etalonarea, pilotarea și aplicarea unui instrument, utilizabil și generalizabil la nivel național (condiție valabilă, atâta vreme cât, un instrument de anvergură și de calitate SAPM trebuie să rămână un reper pentru bună practică la nivel național).**

Constructia sistemului / module

Modul pentru Absolvenți

- (asociat SAPM & Forum pentru absolvenți)

Modul pentru Angajatori

- (asociat ARACIS & Forum pentru angajatori)

Modul pentru Universități

- (asociat RMU & Asociații studențesti & Asociații Alumni) - se impune necesitatea creării unui sistem de fidelizare / condiționare pentru participarea absolvenților la procesele de monitorizare a inserției pe piața forței de muncă.

Fiecare modul va *genera automat invitații către absolvenți / angajatori / universități pentru participarea la activitățile de monitorizare a inserției absolvenților*. Datele / intervalele de raportare, în acord și cu recomandările CE, trebuie să fie o dată pe an (raportarea datelor prelucrate / a rapoartelor, se va face *la nivel național, în ultima lună a fiecărui an*).

Constructia sistemului / module

- **NOTA:** Elementele care vor constitui reperele de acces pentru evaluarea / monitorizarea longitudinală a studenților / absolvenților, vor fi ***codul numeric personal / numărul matricol unic***. În absența celor două variabile sistemul nu poate importa și prelucra datele din zona platformelor ofertante de informații inter-operabile.

Constructia sistemului / module

Totodată, se impune și realizarea unui exercițiu, solicitat și prin Recomandarea CE Nr.249/2017, o investigație longitudinală.

- **Investigarea longitudinală** a cohortelor de absolvenți (la 1 an și la 5 ani de la absolvire, pentru această cercetare) realizată la nivelul întregii populații (eșantion determinat doar pe bază de disponibilitate).

Constructia sistemului / module

NOTA:

- Toate aceste surse de date vor putea să fie integrate sistemului (mai ales primele dintre acestea), numai în cazul în care **Ministerul Educației va derula acțiunile specifice de negociere a accesului la resursele implicate printr-un acord guvernamental larg.**
- Apreciem că, **în absența unei initiative guvernamentale imperativul social, public, implicat de nevoia monitorizării inserției absolvenților pe piața forței de muncă va rămâne, în faza de Raport final, un document cu șanse limitate de implementare și de reușită socială.** Acest obiectiv, solicitat și de Recomandarea CE Nr.249/2017, poate să fie facilitat în planul aplicării sale **printr-o largă coaliție de "stakeholderi", guvernamentali dar și privați, cu interes pentru calitatea pe termen lung a învățământului superior românesc.**

Etapa de producție și implementare

- Al patrulea set de activități presupune **implementarea propriu-zisă a setului de instrumente / platformei**, atât la nivel grafic, vizual, cât și funcțional.
- Produsul intermediar este necesar a fi evaluat în raport cu toate standardele stabilite în procesul de proiectare inițială. Această etapă se va realiza pe baza unei monitorizări realizate de către toți factorii implicați în procesele de proiectare de la momentele inițiale, 1 și 2, anterior evocate.

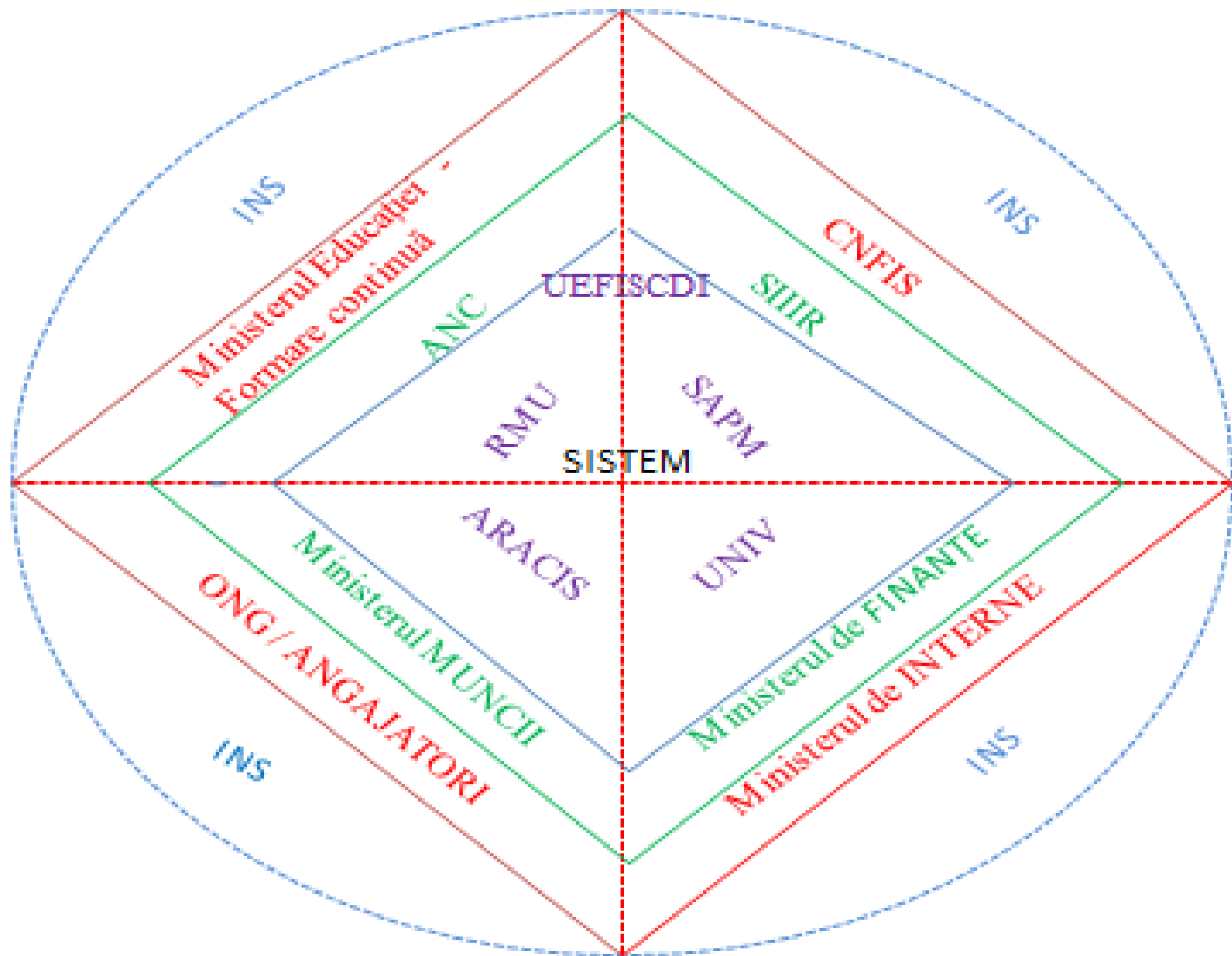
Finalizare, lansare și mentenanță

- Lansarea produsului final, sistemul național integrat de monitorizare a angajabilității pe piața forței de muncă, va trebui să se facă cu respectarea calendarului impus prin Recomandarea CE dar și cu termenele impuse de negocierea cu toți partenerii instituționali implicați. Instrumental, platforma trebuie **să conțină și o secțiune în care utilizatorii să poată oferi feedback**. Se va stabili o echipă de monitorizare și implementare / de administrare în etapa ulterioară, care va analiza observațiile și dezvoltarea continuă a funcționalităților platformei.
- *„Evaluarea platformei are loc în fiecare etapă, iar obiectivul primordial este de a menține mereu în prim-plan și de a asigura accesibilitatea, uzabilitatea și eficacitatea utilizării platformei”. (REI)*

Finalizare, lansare și mentenanță

NOTA:

- Toate aceste etape, care se află într-o corespondență logică cu procesele de **validare și implementare a unui sistem național de anvergura** aceluia care-și propune să monitorizeze inserția pe piața forței de muncă a absovenților, trebuie privite ca un tot unitar, coerent și funcțional, pentru a cărui operaționalizare este nevoie de un efort deopotrivă "tehnic / informatic" dar și "politico-diplomatic", pentru negocierea interoperării bazelor de date și a platformelor existente.

SISTEMUL NAȚIONAL – FUNCȚIONALITATE ȘI CONEXIUNE INVERSĂ RAPOARTE GENERATE

Aceste produse ale sistemului național se vor putea grupa în funcție de **variabilele existente** (ex.: domeniu de studiu absolvit, forma de finanțare, vârsta, genul, ciclul de studii, anul universitar, anul de studii, forma de învățământ, mediul de rezidență etc.) și vor putea avea un **statut predefinit** sau vor putea fi **generate ad-hoc** în funcție de opțiunile strategice proiectate de către administratorul sistemului sau de către utilizatori. Totodată, rapoartele vor fi generate pentru diferitele categorii de utilizatori, pe grade de accesibilitate oferite de către administratorul sistemului.

SISTEMUL NAȚIONAL – FUNCȚIONALITATE ȘI CONEXIUNE INVERSĂ RAPOARTE GENERATE

Așa după cum s-a propus și în exercițiul REI, „în funcție de nivelul de confidențialitate prestabilit, rapoartele pot fi private sau publice. Rapoartele private sunt acele rapoarte la care au acces doar organizațiile participante, conform nivelului de acces, respectiv utilizatori individuali, utilizatori instituționali și utilizatori guvernamentali. Rapoartele publice sunt acele rapoarte care sunt accesibile tuturor celor care accesează platforma” (REI – UEFISCDI / <https://rei.gov.ro>)

Apreciem că această observație este recomandabil să fie generalizată și în cadrul sistemului privitor la monitorizarea angajabilității.

SISTEMUL NAȚIONAL – FUNCȚIONALITATE ȘI CONEXIUNE INVERSĂ RAPOARTE GENERATE

Categoriile de rapoarte sunt următoarele:

- Rapoarte despre absolvenți și parcursul lor academic
- Rapoarte despre instituțiile de învățământ superior în relație cu angajabilitatea
- Rapoarte despre angajatori
- Rapoarte despre angajabilitatea absolvenților
- Rapoarte despre alte fenomene asociate angajabilității

Ele au un caracter general și relativ și vor putea fi modificate în raport de opțiunile administratorului sistemului.

Ținte strategice pentru proiectarea și implementarea sistemului național Recomandarea 249

- (a) consolidarea orientării profesionale pentru potențialii studenți, pentru actualii studenți și pentru absolvenți;
- (b) conceperea și actualizarea programelor de învățământ, pentru a îmbunătăți dobândirea de competențe relevante și capacitatea de inserție profesională;
- (c) îmbunătățirea corelării competențelor, pentru a sprijini competitivitatea și inovarea la nivel local, regional și național;
- (d) planificarea pentru nevoile în materie de educație, sociale și în domeniul ocupării forței de muncă, aflate în continuă evoluție și
- (e) contribuția la elaborarea de politici atât la nivel național, cât și la nivelul Uniunii.

Recomandarea Consiliului privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților,
30.05.2017 COM 2017 249FINAL – 0100 NLE

Oportunități

- Existența unor baze de date și a unor sisteme informatice la nivel instituțional sau la nivelul altor instituții, care să poată fi considerate punct de start: SIIR, REI, RMU, REVISAL, CNAS
- Existența Centrelor de Consiliere Profesională care ar putea să preia gestiunea platformei la nivelul universităților / în relație sau sub coordonarea comisiilor de calitate
- Reglementările ARACIS care solicită universităților periodic rapoarte cu privire la gradul de absorbție a absolvenților pe piața muncii / Baza de date ARACIS (experiența din Barometrul calității) & Comisia de specialitate / comisia angajatorilor a ARACIS
- Existența unei culturi de colectare și de raportare a datelor de acest fel la nivelul angajatorilor din mediul privat și a asociațiilor Alumi.

Riscuri

- **In/Consecvența și I/regularitatea :**
 - angajabilitatea variază în timp, fiind puternic influențată de variabile psiho-personale dar și de evoluții / involuții ale economiei.
 - cariera unei persoane poate avea manifestări diferite, de la caz la caz și de la un domeniu de activitate la altul.
- **Dinamica și flexibilitatea ocupațională: angajarea în sine poate fi un indicator, dar flexibilitatea ocupațională este cel puțin la fel de importantă** (o persoană care își pierde locul de muncă dar își găsește rapid o alternativă, reprezintă un alt tip de indicator cel puțin la fel de important)

Riscuri

- **Subevaluarea rolului plurivalent al competențelor transversale** – inclusiv competențele specifice științelor umaniste și socio-umane; chiar și în cadrul proiectului SAPM „Studenti, absolvenți și piața muncii”, se subliniază faptul că: *„Absolvenții de studii superioare tind să valorizeze mai mult competențele și abilitățile transversale dobândite pe parcursul studiilor, majoritatea absolvenților celor două promoții apreciind că pentru dezvoltarea ulterioară a competențelor tehnice trebuie urmate cursuri de formare profesională continuă”*.

Riscuri

- Necesitatea **controlului unui număr cât mai mare de variabile în vederea determinării unor predicții** referitoare la comportamentul unor absolvenți pe piața muncii, face ca instrumentele utilizate să fie extrem de complexe (...cu risc major de "stufoșenie" a itemilor...):

„Experiența anterioară ne arată însă că unele dimensiuni, respectiv unii itemi din chestionare au produs date valide, în timp ce alții au fost mai puțin productivi. Dincolo de inventarierea generală a tipurilor de date și a dimensiunilor vizate de fiecare cercetare, este important ca, în cazul studiului Absolvent și piața muncii pe care ne propunem să-l continuăm în actualul proiect, să facem o analiză metodologică mai amănunțită a răspunsurilor generate de fiecare item în parte”. Credem că și experiențele celui mai avansat exercițiu național pe acest domeniu “Studenți, absolvenți și piața muncii”, pot să constituie sugestii foarte importante pentru proiectarea setului de instrumente aferente sistemului național de monitorizare a angajabilității.

- http://sapm.forhe.ro/wp-content/uploads/2016/04/SAPM_raport_centralizat-final.pdf
- http://sapm.forhe.ro/wp-content/uploads/2016/04/SAPM_raport_centralizat-final.pdf

Note finale

- Se impune *instituționalizarea activității de monitorizare a traiectoriei absolvenților și de analiză a absorbției acestora pe piața forței de muncă*, prin utilizarea unei metodologii și a unor instrumente, cu respectarea criteriilor formale pentru o cercetare credibilă: fidelitate, validitate și relevanță
- Necesitatea realizării unor *baze de date longitudinale care să permită studierea fenomenului în timp* (rata de angajare a unei cohorte de absolvenți, la un moment dat, nu este un indicator relevant, el fiind afectat de variabile exogene, care țin mai mult de evoluția sectorului economic).
- În schimb, analiza unor fenomene în timp și *observarea acestuia de-a lungul mai multor cohorte de absolvenți reprezintă un potențial diagnostic care să ducă la elaborarea unor politici relevante* privind parcursul "post-universitate" al absolvenților de învățământ superior

Recomandări

- **Evitarea exceselor de orice fel în prelucrarea datelor,** mai cu seama în situația utilizării acestora pentru **construcția unor modele de finanțare** a învățământului superior din România
- **Valorizarea polivalenței competențelor transversale,** atât de apreciate în actualul context al pieței forței de muncă
- **Implicarea universităților în procesul de validare a instrumentelor propuse prin noul sistem** pentru a răspunde nevoilor lor punctuale - și pentru a le avea drept parteneri în demers, limitând rezistența implementării unui nou proces pe care îl pot vedea drept suplimentarea inițiativelor birocratice.

Recomandări

- Înființarea unei **structuri formale cu misiune și cu sarcini asumate la nivel inter-guvernamental pe domeniul monitorizării angajabilității** (coordonata de Ministerul Educației) în vederea implementării Recomandării CE Nr.249 / 2017
- **Negocierea nivelurilor de acces și a participării furnizorilor de date la nivel guvernamental**, sub coordonarea Ministerului Educației
- **Racordarea instrumentului informatic de suport la celelalte platforme compatibile la nivel European.**

Si gândurile de continuitate ...

Umanioarele și angajabilitatea ...

Dar și cele de viitor ...

Iar viitorul trece prin ... Educație ...

*„Educația este întotdeauna
un orizont, nu o destinație.”*

Nicolae Iorga

Câteva referințe ...

- http://europa.eu/rapid/press-release_IP-09-675_en.htm
- www.cedefop.europa.eu/files/com669_en.pdf
- <https://www.researchgate.net/publication/273750435> Absolvenții recenti de învățământ superior și integrarea lor pe piața muncii)
- <http://www.aracis.ro/proiecte/adaptarea-activa-a-educatiei-universitare-la-cerintele-pietei-muncii/>
- http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Publicatii_Aracis/Publicatii_ARACIS/Romana/Calitatea_invatamantului_superior_Romania_1_.pdf
- <http://sapm.forhe.ro/>
- <http://www.absolvent-univ.ro/>
- <http://sociolog-pe-piata-muncii.ro>
- http://sapm.forhe.ro/wp-content/uploads/2016/04/SAPM_raport_centralizat-final.pdf (*Studenti, absolventi și piața muncii* (2015), proiect derulat în cadrul aplicației „Politici bazate pe evidențe și impactul asupra pieței forței de muncă (INFO-HE) – POSDRU/155/1.2/S/ 141278”, implementat de către Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) și Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS).
- <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/SINTEZAAPInvsup.pdf>
- <http://www.aracis.ro/en/projects/qualitas/pl-iv-analiza-de-sistem/>

Vă multumim pentru atenție !

